

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 13¹ IR 22
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2025 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 13¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 13¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„13¹ straipsnis. Atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmoka

1. Atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmoką (toliau – gamybos įmoka) moka gamintojai, elektros energiją gaminantys saulės šviesos energijos, vėjo ir (ar) biudujų elektrinėse, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus gamintojus.

2. Gamybos įmokos nemoka:

1) gaminantys vartotojai;

2) asmenys, statantys, įrengiantys ir eksploatuojantys gaminančių vartotojų elektrines ir turintys leidimą gaminti elektros energiją už toje elektrinės dalyje pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energiją, kuri priklauso gaminantiems vartotojams vykdantys energetikos veiklą pagal šio įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalį;

3) aktyvieji elektros energijos vartotojai;

4) atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos;

5) piliečių energetikos bendrijos;

6) gamintojai, kurių eksploatuojamų elektrinių leistina generuoti galia lygi nuliui;

7) gamintojai, kurie laimėjo šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytą skatinimo kvotų paskirstymo aukcioną arba šio įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsniuose nurodytą (nurodytus) konkursą (konkursus) kai jų eksploatuojamų elektrinių įrengtoji galia ne didesnė kaip 100 kW.

3. Už praėjusius kalendorinius metus mokama gamybos įmoka apskaičiuojama dauginant praėjusiais kalendoriniais metais pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį iš 0,0010 euro už 1 kWh. Gamybos įmoka mokama, kai kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina yra didesnė už 1 eurą už 1 MWh. Gamybos įmoka nemokama, jeigu pasibaigus kalendoriniams metams atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos administratoriaus (toliau – įmokos administratorius) apskaičiuota mokėtina praėjusių kalendorinių metų gamybos įmokos lėšų suma gamintojui nesiekia 100 Eur, vertinant kiekvieną elektrinę atskirai.

4. Vyriausybė Energetikos ministerijos teikimu skiria atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos administratorių (toliau – įmokos administratorius), kuris Vyriausybės nustatyta tvarka užtikrina gamybos įmokos apskaičiavimo, surinkimo, administravimo ir išmokėjimo funkcijas. Įmokos administratoriumi gali būti skiriamas juridinis asmuo, kuriam Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka gali būti suteikti įmokos administratoriaus funkcijoms atlikti būtini viešojo administravimo įgaliojimai, atitinkantis šiuos reikalavimus:

1) yra valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai, per kitus asmenis, kontroliuojamas energetikos srities juridinis asmuo; juridinis asmuo, kurį valstybė kontroliuoja netiesiogiai, per kitus asmenis, privalo atitikti

~~valdymo diferencijavimo principus – vienas juridinis asmuo ar kelios tame pačiame energetikos sektoriuje veikiančios įmonės negali turėti daugiau kaip 3/4 balsų, suteikiančių teisę priimti sprendimus dėl administratoriaus valdymo ir veiklos teisės aktų nustatyta tvarka;~~

2) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo technines priemones ir programinę įrangą, kurių reikia lėšoms administruoti;

3) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo ryšio priemones, kurių reikia pranešimams iš atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamintojų gauti ir jiems siųsti;

4) turi darbuotojų lėšų administravimo veiklai vykdyti, atskirai vykdomos veiklos apskaitai tvarkyti, atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamintojams informuoti ir konsultuoti, skundams nagrinėti;

5) juridinio asmens vadovas turi būti nepriekaištingos reputacijos, kad būtų užtikrintas patikimas ir skaidrus lėšų administravimas. Juridinio asmens vadovas negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis neatitinka Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatytų nepriekaištingos reputacijos kriterijų.

5. Įmokos administratorius privalo užtikrinti gamybos įmokos lėšų administravimą mažiausiomis sąnaudomis ir skaidriai. Nustačius aplinkybių, kurios daro įtaką asmens atitikties įmokos administratoriui keliamiems reikalavimams, pasikeitimus ar jiems įvykus, kai to iš anksto nebuvo galima numatyti, įmokos administratorius privalo nedelsdamas, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, apie šiuos pasikeitimus raštu pranešti Energetikos ministerijai. Energetikos ministerija, nustačiusi, kad įmokos administratorius neatitinka šio straipsnio 4 dalyje nustatytų reikalavimų, nesilaiko šiame straipsnyje nustatytų jo veiklos sąlygų ir kitų įmokos administratoriaus veiklą reglamentuojančių teisės aktų, ar iš subjekto, nurodyto Energetikos įstatymo 13¹ straipsnyje, gavusi šio straipsnio 4316 dalyje nurodytą informaciją, įspėja įmokos administratorių apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį kaip 2 mėnesių terminą veiklos trūkumams pašalinti. Jeigu įmokos administratorius per nustatytą terminą veiklos trūkumų nepašalina, Energetikos ministerija organizuoja naujo įmokos administratoriaus atranką ir paskyrimą. Ankstesnis įmokos administratorius funkcijas atlieka tol, kol bus paskirtas naujas įmokos administratorius.

6. Dėl gamybos įmokos lėšų administravimo patirtos pagrįstos sąnaudos Vyriausybės nustatyta tvarka **ir sąlygomis** įmokos administratoriui kompensuojamos gamybos įmokos lėšomis.

7. Gamybos įmoką už praėjusius kalendorinius metus elektros energijos gamintojai, nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, įmokos administratoriui sumoka iki einamųjų metų sausio 31 dienos **Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis. Jeigu kalendoriniais metais iš gamintojo surinktos – surinktos gamybos įmokos lėšos, vertinant kiekvieną elektrinę atskirai, išskyrus gamybos įmokos lėšas surinktas iš gamintojų, laimėjusių šio įstatymo 22 straipsnio 9 dalyje arba 22¹ straipsnio 3 dalyje nurodytą konkursą, nesiekia 1000 Eur, visa surinkta suma Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis paskiriama bendruomeninėms organizacijoms. Tais atvejais, kai iš gamintojo surinktos gamybos įmokos lėšos yra 1000 Eur ir daugiau, Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis paskirstomos taip: 15 procentų skiriant tiesiogiai gyventojams namų ūkiui, gyvenantiems kai asmuo ar asmenys gyvena ne didesniu kaip 5 1,5 km atstumu nuo šio įstatymo 13⁺ straipsnio 1 dalyje nurodytų elektrinių, 85 procentus – bendruomeninėms organizacijoms, vykdančioms šio straipsnio 9 10 dalyje nurodytus projektus. Paskirstymas atliekamas vadovaujantis matematinio apvalinimo taisyklėmis, o namų ūkiams nepaskirstytos gamybos įmokos lėšos Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis priskiriamos prie bendruomeninėms organizacijoms skirtų gamybos įmokos lėšų.**

8. Gamintojų, kurie laimėjo šio įstatymo 22 straipsnio 9 dalyje arba 22¹ straipsnio 3 dalyje nurodytą konkursą, surinktos ir (ar) praėjusiais laikotarpiais nepanaudotos gamybos įmokos lėšos

išmokamos konkrečioms savivaldybėms, kurias nustato įmokos administratorius, vadovaudamasis Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis, išskyrus šio straipsnio 14 dalyje nustatytą atvejį. Savivaldybių tarybos savo nustatyta tvarka sprendžia dėl gamybos įmokos lėšų panaudojimo savivaldybių savarankiškosioms ir valstybinėms funkcijoms atlikti, siekiant teikti gyvenamosios vietovės bendruomenėms ir gyventojams aplinkos, ekonominę ar socialinę visuomeninę naudą.

89. Surinktas ir (ar) praėjusiais laikotarpiais nepanaudotas gamybos įmokos lėšas, išskyrus gamybos įmokos lėšas surinktas iš gamintojų, kurie laimėjo šio įstatymo 22 straipsnio 9 dalyje arba 22¹ straipsnio 3 dalyje nurodytą konkursą, įmokos administratorius Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis pagal su gyventojais vienu iš namų ūkio asmeniu ir (ar) bendruomenine organizacija, vykdančia šio straipsnio 9 10 dalyje nurodytus projektus, pasirašytą finansinės paramos sutartį išmoka gyventojams namų ūkiui ir (ar) bendruomeninėms organizacijoms. Bendruomeninės organizacijos veiklos vieta buveinė turi būti registruota toje savivaldybėje, kurioje eksploatuojamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytos elektrinės, arba kitoje savivaldybėje, esančioje ne didesniu negu 15 km atstumu nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų elektrinių.

910. Projektai, kuriems skiriamos šio straipsnio 7 ir (ar) 14 dalyje nurodytos gamybos įmokos lėšos, atrenkami įmokos administratoriaus vadovaujantis Vyriausybės nustatyta tvarka ir turi atitikti šias sąlygas:

- 1) projektai vykdomi 15 km spinduliu aplink šio straipsnio 1 dalyje nurodytas elektrines;
- 2) įgyvendinus projektus, bus teikiama aplinkos, ekonominė arba socialinė visuomeninė nauda bendruomenei, bendruomeninei organizacijai ar jų nariams;
- 3) yra gautas ~~seniūnijos seniūno~~ arba savivaldybės administracijos mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtinimas, kad projekto įgyvendinimas, vadovaujantis galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, teritorijų planavimą reglamentuojančiais teisės aktais, saugomų teritorijų nuostatais, yra galimas.

1011. Įmokos administratorius užtikrina, kad šio straipsnio 910 dalyje nurodyti projektai būtų įgyvendinami vadovaujantis šio įstatymo, Vyriausybės nustatytais reikalavimais ir atitiktų finansinės paramos sutartyje nurodytas sąlygas.

1112. Bendruomeninių organizacijų gautos ir einamaisiais kalendoriniais metais nepanaudotos gamybos įmokos lėšos naudojamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

1213. Įmokos administratorius Vyriausybės nustatyta tvarka tikrina, prižiūri ir kontroliuoja, kaip bendruomeninė organizacija naudoja gamybos įmokos lėšas. Jeigu įmokos administratorius nustato, kad bendruomeninė organizacija neįvykdo šio straipsnio 910 dalyje nustatytų reikalavimų arba netinkamai juos vykdo, jis įspėja bendruomeninę organizaciją apie nustatytų reikalavimų pažeidimus ir nustato ne ilgesnį kaip 30 kalendorinių dienų terminą pažeidimams pašalinti. Jeigu bendruomeninė organizacija per nustatytą terminą nepašalina pažeidimų, įmokos administratorius, vadovaudamasis Vyriausybės nustatytomis sąlygomis ir kriterijais, priima sprendimą dėl reikalavimo grąžinti išmokėtas gamybos įmokos lėšas arba jų dalį, proporcingą šio straipsnio 910 dalyje nustatytiems ir neįvykdytiems įsipareigojimams. Visos išmokėtos gamybos įmokos lėšos grąžinamos tuo atveju, kai projektas nėra įgyvendintas arba jį įgyvendinus rezultato negalima naudoti pagal paskirtį. Bendruomeninė organizacija šias gamybos įmokos lėšas grąžina per 5 darbo dienas nuo įmokos administratoriaus sprendimo įteikimo bendruomeninei organizacijai dienos. Įmokos administratoriaus priimtas sprendimas dėl reikalavimo grąžinti išmokėtas gamybos įmokos lėšas arba jų dalį yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Įmokos administratoriaus priimtas sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Įmokos administratoriaus sprendimo grąžinti išmokėtas gamybos įmokos lėšas arba jų dalį apskundimas teismui sustabdo šio sprendimo vykdymą iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

14. Įmokos administratorius Vyriausybės nustatyta tvarka prižiūri, kaip savivaldybė (-ės) naudoja gautas gamybos įmokos lėšas. Jeigu įmokos administratorius vadovaudamasis Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis nustato, kad savivaldybė (-ės) neužtikrina gamybos įmokos lėšų administravimo skaidrumo ir gamybos įmokos lėšas naudojo ne savivaldybės funkcijoms atlikti, siekiant teikti gyvenamosios vietovės bendruomenėms ir gyventojams aplinkos, ekonominę ar socialinę visuomeninę naudą, įspėja savivaldybę (-es) apie nustatytus pažeidimus ir nustato ne trumpesnę kaip 30 kalendorinių dienų terminą pažeidimams pašalinti. Jeigu savivaldybė (-ės) per nustatytą terminą nepašalina pažeidimų, įmokos administratorius, vadovaudamasis Vyriausybės nustatytomis sąlygomis ir kriterijais, priima sprendimą dėl reikalavimo grąžinti išmokėtas gamybos įmokos lėšas arba jų dalį, proporcingą neįvykdytiems įsipareigojimams. Grąžintos gamybos įmokos lėšos išmokamos Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis savivaldybėje, kurioje buvo nustatytas pažeidimas ir kuri grąžino gamybos įmokos lėšas, veikiančioms bendruomeninėms organizacijoms, vykdančioms šio straipsnio 10 dalyje nurodytus projektus. Įmokos administratoriaus priimtas sprendimas dėl reikalavimo grąžinti išmokėtas gamybos įmokos lėšas arba jų dalį, yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Įmokos administratoriaus priimtas sprendimas gali būti skundžiamas Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Įmokos administratoriaus sprendimo grąžinti išmokėtas gamybos įmokos lėšas arba jų dalį apskundimas teismui sustabdo šio sprendimo vykdymą iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

15. Įmokos administratorius savo funkcijoms atlikti turi teisę iš savivaldybės institucijų arba seniūnijų seniūnų ir bendruomeninių organizacijų per 30 kalendorinių dienų nuo įmokos administratoriaus kreipimosi gauti reikalingą informaciją apie projektų atranką, jų įgyvendinimą, gamybos įmokos lėšų panaudojimą ir su projektų įgyvendinimu ir gamybos įmokos lėšų panaudojimu susijusius dokumentus.

16. Subjektas, nurodytas Energetikos įstatymo 13¹ straipsnyje, Vyriausybės nustatyta tvarka ~~tikrina, prižiūri ir kontroliuoja~~, kaip įmokos administratorius naudoja gamybos įmokos lėšas. Jeigu ~~jis viešojo įstaiga Lietuvos energetikos agentūra~~ nustato, kad įmokos administratorius neužtikrina gamybos įmokos lėšų administravimo skaidrumo ir nesilaikė administravimo mažiausiomis sąnaudomis principo, ~~jį jis įspėja~~ įmokos administratorių apie nustatytus pažeidimus ir nustato ne ilgesnį kaip 30 kalendorinių dienų terminą pažeidimams pašalinti. Jeigu įmokos administratorius per nustatytą terminą nepašalina pažeidimų, ~~viešojo įstaiga Lietuvos energetikos agentūra~~ **subjektas, nurodytas Energetikos įstatymo 13¹ straipsnyje**, per 5 kalendorines dienas apie šį pažeidimą informuoja Energetikos ministeriją.

17. Įmokos administratorius privalo atskirai tvarkyti su gamybos įmokos lėšų administravimo veikla susijusią apskaitą ir Vyriausybės nustatyta tvarka kiekvienais metais subjektui, nurodytam Energetikos įstatymo 13¹ straipsnyje, teikti gamybos įmokos lėšų panaudojimo ataskaitas.

18. Įmokos administratorius, siekdamas skaidrumo elektros energetikos sektoriuje ir didesnės konkurencijos įgyvendinant šio straipsnio 910 dalyje nurodytus projektus bei gerinant bendruomenės, bendruomeninės organizacijos ir (ar) jos narių interesus, Vyriausybės nustatyta informacijos rinkimo ir viešinimo tvarka savo interneto svetainėje skelbia su gamybos įmokos lėšų administravimu susijusią informaciją.“

2 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnio 11 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad, konkurso dalyvį pripažinus konkurso laimėtoju, laimėtojas, įgyvendindamas elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje

projektą, įsipareigoja laikytis Vyriausybės nustatytų reikalavimų, kurie susiję su šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimo tikslais, investicijomis į aplinkos apsaugą, ~~parama, kurios dydis apskaičiuojamas dauginant praėjusiais kalendoriniais metais pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį iš 1 euro už 1 MWh ir kuri Vyriausybės nustatyta tvarka skiriama vietos bendruomenėms, taip pat kurie susiję ir su mažų ir vidutinių įmonių įtraukimu į projekto įgyvendinimą. Šiame punkte nurodyta parama sumokama šio įstatymo 13¹ straipsnyje nurodytam administratoriui ir administruojama Vyriausybės nustatyta tvarka;“.~~

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2026 m. sausio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2025 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Gamintojams, kurie laimėjo Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytą skatinimo kvotų paskirstymo aukcioną, šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytos atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos mokėjimas taikomas pasibaigus 10 metų laikotarpiui, skaičiuojant nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos, įskaitant, atvejus, kai leidimas gaminti elektros energiją išduodamas anksčiau galiojusio leidimo gaminti elektros energiją pagrindu. Tais atvejais, kai nurodytiems gamintojams, 10 metų pereinamasis laikotarpis suėjo iki 2025 m. gruodžio 31 d., šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytos atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos mokėjimas taikomas už laikotarpius, pasibaigus skatinimo laikotarpiui, bet ne anksčiau 2026 m. sausio 1 d.
4. Gamintojams, kai jų eksploatuojamų elektrinių įrengtoji galia ne didesnė kaip 100 kW ir tokioms elektrinėms leidimas gaminti elektros energiją nereikalingas, kurie iki 2025 m. gruodžio 31 d. mokėjo šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytą atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmoką, taikomos šio įstatymo nuostatos ir šie gamintojai 2026 metais už praėjusius kalendorinius 2025 metus gamybos įmokos nemoka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas